

Tangahad

**SResearch Paper
Published
In Journal
Academic Year
2020-21**

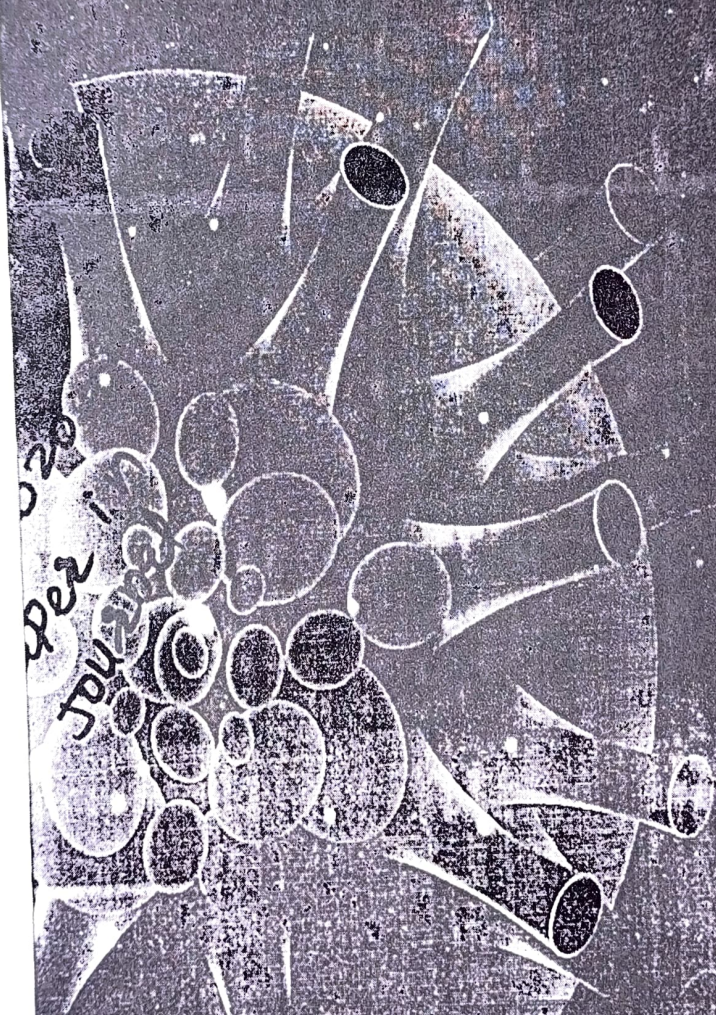
ISSN-2320-4439
RNI No. MAHAUL03008/13/2012-TC

POWER OF KNOWLEDGE

An International Multilingual Quarterly Peer Review Refereed Research Journal

VOLUME : I ISSUE II JULY-SEP.2020

ART'S | COMMERCE | SCIENCE | SOCIAL SCIENCE |
EDUCATION | MANAGEMENT | MEDICAL | ENGINEERING & IT |
LAW | PHARMACY | PHYSICAL EDUCATION | AGRICULTURE |
JOURNALISM | MUSIC | LIBRARY SCIENCE |

Editor: Dr. Sadashiv H. Sarkate

E-mail : powerofknowledge3@gmail.com
www.powerofknowledge.org.in

अनुक्रमणिका			
अ.क्र.	प्रकरण	संगोपक	पृष्ठ क्र.
1	Overview of Pranayama in the Hatha Yoga texts: Hatharatnavali and Siddha-Siddhatat -Paddhati	Dr.Dipak Bhagwanrao Dirange	1-6
2	Internet Banking and Its Impact on Customers Behavior Special Reference to Aurangabad District in Maharashtra.	Dr.Waghmare M.S.	7-13
3	Significance Of Digital Education Resource During Covid-19 Pandemic Period :A Conceptual Approach	Dr. Alpna Jyoti	14-19
4	Primary Teacher's Perception On Dysnomia In Papum Pare District Of Arunachal Pradesh.	Dai Haring	20-30
5	A Study Of Groudwater Quality In Selu City Dist Parbhani (M.S.)	Devidas U. Thombal	31-34
6	" A Study Of Challenges Faced By Small And Medium Women Entrepreneurs Development In The Rural Area"	Prof.Dr.Dattatraya S. Tambe	35-41
7	Molecular Characterization of Fusarium species from seeds of Legumes.	Ram S. Bajgire	42-45
8	Violence and Misogyny in Anuradha Roy's Sleeping on Jupiter	Sashi Bhushan	46-52
9	"A Critical Analysis of Digital Marketing in India"	Dr. M. S. Waghmare Surekha Bhimrao Wahule	53-58
10	Role of Parliament in Decriminalization of Politics.	Patil Vaishali Ganeshrao,	59-65
11	Gandhi's Perspectiv E On Child Marriage,Sati,Widow Remarriage:The Triple Social Evils And Injustices Inflicted On Women	Dr. Aneesa Iqbal Sabir,	66-72
12	A Study On Recent Developments Towards Merchant Banking In India	Surbhi Tiwari	73-78
13	Role Of Electronic Media During Covid-19 Pandemic	Pratima Sudam Bansod Dr. Aparna Kottapalle	79-85
14	Correlation between level of HDI and Migration stream in India : A Geographical Analysis	Dr. Sita Ram Pandit	86-89
15	Dimensions of Deprivation among the people of Bihar and Programms for their Development : A Geographical Approach	Dr. Sita Ram Pandit	90-95
16	मुजफरपुर जिला में अनुसूचित जाति एवं जन जाति में लिंगानुपात एवं आर्थिक पिछड़ापन का एक भौगोलिक अध्ययन : (मुजफरपुर जिला के वर्ष 2011 जनसंख्या के संदर्भ में)	डॉ. सीताराम पंडित	96-99
17	An Analytical Study On The Conditions And Problems OfHiv/Aids Infected Women In Rural Areas	Dr. Rama Achyut Pande	100-102
18	साठोत्तरी दलित-आंबेडकरी कादंबरीतील स्त्री व्यक्तिरेखा	अमित वासुदेव गजभिये डॉ. मनीषा नागपूर	103-107
✓ 19	आत्मनिर्भर भारत अभियान - मे २०२०	डॉ.दत्ता एम. तंगलवाड	108-111

आत्मनिर्भर भारत अभियान - मे २०२०

डॉ. दत्ता एम. तंगलवाड

सहयोग प्राध्यापक तथा समाजशास्त्र विभागप्रमुख,
महिला महाविद्यालय, गेवराई, ता. गेवराई जि. बीड.

प्रस्तावना: -

भारताचे माननीय पंतप्रधान श्री नरेंद्रजी मोदी यांनी १२ मे २०२० रोजी आपली संधीमध्ये रूपांतरित करण्यासाठी देशाला संबोधित करतांना आत्मनिर्भर भारत अभियान सुरु करण्यासाठी एक मदत पॅकेज जाहीर केले आहे. आत्मनिर्भर भारत अभियान निश्चितपणे महत्वाची भूमिका बजावेल आणि आधुनिक भारताची ओळख होईल. माननीय पंतप्रधान श्री नरेंद्रजी मोदी यांनी रिलीफ पॅकेज जे आत्मनिर्भर भारत अभियानांतर्गत केंद्र सरकारने देशाच्या जीडीपीच्या सुमारे १०% आहे. या योजनेचे किंवा मोहिमेचे उद्दीष्ट आहे की १३० कोटी भारतीयांना स्वावलंबी बनविणे आहे आणि कोविड -१९ च्या साथीला पराभूत करण्यासाठी योगदान देऊ शकतो. प्रिय देशवासियांनो, आत्मनिर्भर भारत अभियान एक स्वावलंबी भारत आणि समृद्ध भारत घडविण्यात नक्कीच महत्वपूर्ण योगदान देईल. पंतप्रधानांच्या या आर्थिक मदत पॅकेजमध्ये सर्व क्षेत्रांची कार्यक्षमता वाढविली जाईल आणि गुणवत्ता देखील सुनिश्चित केली जाईल. या योजनेच्या माध्यमातून देशाच्या अर्थव्यवस्थेला २० लाख कोटी रुपयांचा आधार मिळेल.

सामग्री विश्लेषण:-

आपल्या देशाचे पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी आत्मनिर्भर भारत योजनेतून भारत देश मजबूत करण्यासाठी नवीन घोषणा केली आहे. ज्यामुळे कोरोना विषाणूमुळे देशाची अर्थव्यवस्था खालावली आहे, ती सुधारू शकेल आणि देशातील लोक स्वावलंबी बनू शकतात. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी भारतीय उद्योग परिसंवादाच्या (सीआयआय) वार्षिक सभेला संबोधित केले, या बैठकीत ते म्हणाले की, आमचे सरकार खासगी क्षेत्राला देशाच्या विकासाच्या प्रवासात भागीदार मानते आणि भारत पुन्हा वेगवान विकासाच्या मार्गावर आहे. आत्मनिर्भर भारत निर्माण करण्यासाठी ५ गोष्टी आणणे अत्यंत आवश्यक आहे.

१. प्रवेश
२. समावेश
३. गुंतवणूक
४. पायाभूत सुविधा
५. नाविन्ये

माननीय पंतप्रधान श्री नरेंद्रजी मोदी म्हणाले की, खेड्याजवळील स्थानिक कृषी उत्पादनांच्या क्षेत्रासाठी आवश्यक पायाभूत सुविधा तयार केल्या आहेत. भारतीय उद्योग परिसंघ सीआयआयच्या सर्व सदस्यांसाठी बरीच संधी आहे. गेल्या तीन महिन्यांत केवळ पीपीई उद्योग भारतीय उद्योजकांनी तयार केला आहे. प्रधानमंत्री म्हणाले की, मेक इन इंडियाला देशातील रोजगाराचे एक मोठे माध्यम बनवू. माननीय पंतप्रधान श्री नरेंद्रजी मोदी म्हणाले की, देशात तयार केलेली उत्पादने जी भारतात तयार केली जातात ती जगासाठी बनविली पाहिजेत. देशातील कोरोनाच्या साथीत लॉकडाऊनमुळे आत्मनिर्भर भारत योजनेतून प्रत्येक भागधारकांची काळजी घेतली जाईल. दुकाने, मोची, पानांची दुकाने आणि कपडे धुण्याचे दुकान या

सर्वांवर सर्वाधिक परिणाम झाला आहे. ही समस्या संपविण्यासाठी पंतप्रधानांनी आत्मनिर्भर भारत मोहिमेअंतर्गत एक नवीन योजना जाहीर केली आहे. या योजनेचे नाव आहे पंतप्रधान स्वनिधी योजना या योजनेतर्गत रस्त्यांवर विक्रेत्यांना सरकारकडून 100000 रुपयांचे कर्ज दिले जाईल. या योजनेतर्गत या अल्प मुदतीच्या मदतीमुळे 10,000 रुपयांचे छोटे रस्त्यावरील विक्रेते त्यांचे काम पुन्हा सुरू करू शकतील. ही योजना स्वावलंबी भारत मोहिमेला चालना देईल. कोरोना विषाणूमुळे संपूर्ण देशातील लोकडाऊनची परिस्थिती चालू आहे. याचा सर्वात वाईट परिणाम देशातील सूक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योग, कामगार, व शेतकऱ्यांवर होत आहे. या सर्वांचा फायदासाठी आपल्या देशाच्या पंतप्रधानांनी देशातील लघु व मध्यम उद्योग, कामगार, आणि शेतकरी यांना आर्थिक स्वावलंबी बनविण्यासाठी आर्थिक पॅकेजची घोषणा केली. एमएसएमई 12 हजार कोटीपेक्षा जास्त लोकांना रोजगार प्रदान करते. या योजनेतर्गत सरकारने निवडलेल्या या सर्व लाभार्थ्यांना आर्थिक पॅकेजच्या स्वरूपात सर्वात मोठी अनुदान दिले जाईल. केंद्र सरकारच्या मदतीने भारत एका नव्या उंचीकडे जाईल. कोविड-19 ने देश आणि संपूर्ण जगासमोर अनेक संकटे निर्माण केली आहेत. केंद्र सरकारने मायक्रो स्मॉल मिडल क्लास होम इंडस्ट्रीज (एमएसएमई) च्या मदतीने देशाला पुढे नेण्यासाठी पुढील घोषणा केल्या आहेत. त्या घोषणे खालील प्रमाणे आहेत.

1. व्यवसायासाठी 300000 कोटी मुक्त स्वयंचलित कर्ज.
2. एमएसएमईसाठी 20000 कोटी रुपये गौण कर्ज.
 - एमएसएमई फंडद्वारे 50000 कोटी रुपये इक्विटी इन्फ्यूजन.
3. जागतिक निविदा 200 कोटी पर्यंत आहे.
4. व्यापार आणि कामगारांना आणखी 3 महिन्यांसाठी 2500 कोटी रुपयांचा ईपीएफ तरतूद.
5. व्यापार आणि कामगारांसाठी ईपीएफचे योगदान 3 महिन्यांसाठी कमी केले आहे.
6. एनबीएफसीएस साठीसर / एचसी साठी 30000 कोटी रुपयांची तरलता सुविधा प्रदान केली गेली आहे.
7. एनबीएफसीसाठी 45000 कोटी रुपयांची आंशिक पत हमी योजना.
8. डिसकॉमसाठी 90000 कोटी लिक्विडिटी इंजेक्शन.
9. शेतकरी व ग्रामीण अर्थव्यवस्थेला थेट पाठिंबा.
10. गेल्या 2 महिन्यांत स्थलांतरित आणि शहरी गरीब लोकांना मदत केली.
11. मनरेगाने परप्रांतीयांना परत करण्यात मदत केली आहे.
12. स्थलांतरितांना 2 महिन्यांपर्यंत विनामूल्य भोजन पुरविला.
13. 2021राष्ट्र एक रेशन कार्डद्वारे भारतातील कोणत्याही उचित किंमतीच्या दुकानातून एक -
सार्वजनिक वितरण प्रणाली
14. स्थलांतरित कामगार, शहरी गरीब लोकांसाठी परवडणारी भाडे गृहनिर्माण संकुल.
15. मुद्रा शिशु कर्जासाठी 1500 कोटी
16. पथ विक्रेत्यांसाठी 5000 कोटी रुपयांची खास पत सुविधा.
17. सीएलएसएसच्या विस्ताराद्वारे गृहनिर्माण क्षेत्र आणि मध्यम उत्पन्न गटाला प्रोत्साहन देण्यासाठी 70000 कोटी

18. कॅम्पा फंडाचा वापर करून 6000 कोटी नोक-या देणे.

शेतकऱ्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यासाठी घोषणे खालील प्रमाणे आहेत.

1. नाबार्डच्या माध्यमातून शेतकऱ्यांसाठी 30000 कोटी रुपयांचा अतिरिक्त आपत्कालीन कार्यकारी भांडवल निधी.
2. किसान क्रेडिट कार्डच्या माध्यमातून 250 कोटी शेतकऱ्यांना प्रोत्साहन देण्यासाठी 2 लाख शेतकऱ्यांचे उत्पन्न दुप्पट करण्याच्या घोषणा.
3. कृषी पायाभूत सुविधा उभारण्यासाठी 11 लाख कोटींचा निधी.
4. सूक्ष्म खाद्य उद्योगांचे औपचारिकरण करण्याच्या उद्देशाने एक नवीन योजना 10000 कोटींची तरतूद केली.
5. पंतप्रधान मातृ संपदा योजनेतर्गत मच्छीमारांना 2000 कोटी रुपये देण्यात आले.
6. पशुसंवर्धन पायाभूत सुविधांच्या विकासासाठी 15000 कोटी रुपये निश्चित केले जातील.
7. केंद्र सरकार हर्बल शेतीसाठी 4000 कोटींचे वाटप करेल.
8. मधमाश्या पाळण्याच्या उपक्रमांसाठी 500 कोटी रुपये निश्चित केले आहेत.
9. 500 कोटी रुपयांची सर्व फळे आणि भाजीपाला व्यापण्यासाठी ऑपरेशन ग्रीनचा विस्तार केला जाईल.
10. तृणधान्ये, खाद्यतेल, तेलबिया, डाळी, कांदे आणि बटाटे यासारख्या आवश्यक खाद्यपदार्थांमध्ये दुरुस्ती केल्या जातील.
11. आंतरराज्यीय व्यापारासाठी नवीन कायद्याच्या माध्यमातून कृषी विपणन सुधारणा लागू केल्या जातील व अडथळे दूर केले जातील.
12. शेतकऱ्यांना सोयीस्कर शेती उत्पादनांद्वारे किंमत व गुणवत्तेची हमी दिली जाईल.

यापूर्वीही भारताने टीबी, पोलिओ, कुपोषण यासारख्या मोठ्या जीवघेण्या आजारांशी सतत लढा दिलेला आहे. कोविड-19 या आपत्तीला पुन्हा जागतिक कल्याणात पराभूत करण्याचा आपला संकल्प आहे. कोणत्याही देशाच्या विकासासाठी आणि त्यास स्वावलंबी बनविण्यासाठी मुख्यतः खालील गोष्टींची आवश्यकता असते.

- ✓ अर्थव्यवस्था
- ✓ चांगली पायाभूत सुविधा
- ✓ प्रणाली
- ✓ लोकसंख्या
- ✓ मागण्या व पुरवठा साखळी.
- ✓ उज्ज्वला योजनेतर्गत मोफत सिलिंडर्सचे देशातील लॉकडाऊनमुळे केंद्र सरकारने 6 कोटी 28 हजार उज्ज्वला सिलिंडर वितरित करण्यात आले असून 8432 कोटींची रक्कम थेट लाभार्थ्यांच्या खात्यात जमा झाली आहे. या

आत्मनिर्भर भारत अभियानचे लाभार्थी

गरीब नागरिक, कामगार, स्थलांतरित कामगार, गुरेदोरे पाळणारे, मच्छिमार, शेतकरी, संघटित क्षेत्र आणि असंघटित क्षेत्र, भाडेकरू, कुटीर उद्योग, लघु उद्योग, मध्यमवर्गीय उद्योग हे आत्मनिर्भर भारत अभियानचे लाभार्थी आहेत. माननीय पंतप्रधान श्री नरेंद्र मोदी मोदी रिलीफ पॅकेजचा फायदा भारतातील १० कोटी कामगारांना होणार लाभ, एमएसएमईशी संबंधित ११ कोटी कर्मचाऱ्यांना, उद्योगाशी संबंधित ३.८ कोटी लोकांना फायदा, वस्त्रोद्योगाशी संबंधित ४.५ कोटी कर्मचारी हे आर्थिक पॅकेज आमच्या कॉटेज उद्योग, गृह उद्योग, लघुउद्योग, आमचे एमएसएमई पर्यंत पोहोचेल जे कोट्यावधी लोकांच्या रोजीरोटीचे साधन आहे. या आर्थिक पॅकेजमध्ये गरीब मजूर, कर्मचारी तसेच हॉटेल आणि वस्त्रोद्योग आदी उद्योगांचा समावेश आहे.

मोहिमेचा निष्कर्ष: -

मोदी सरकार देशाच्या अर्थव्यवस्थेला चालना देण्यासाठी स्वदेशीवर भर देत आहे, त्यामुळे देशात तयार होणा उत्पादनांसाठी मोठ्या प्रमाणात वातावरण निर्माण करणार. आहे. या परिषदेच्या बैठकीत उज्ज्वला योजनेचा लाभ घेणाऱ्या महिलांच्या जनजागृती मोहिमेचेही कौतुक केले. कोरोनाव्हायरस संकटाला तोंड देत, नव्या ठरावाद्वारे देशाच्या विविध विभागांना एकत्र करून देशाला विकासाच्या नव्या टप्प्यावर नेण्यासाठी आणि देशाला विकासाच्या प्रवासाला नवीन गती दिली जाईल. या मोहिमेअंतर्गत देशातील कामगार, शेतकरी, लघु उद्योग, कॉटेज उद्योग, मध्यमवर्गीय उद्योग या सर्वांकडे विशेष लक्ष दिले जाईल.

देशवासीयांच्या समोर आपत्तीच्या रूपात एक मोठे आव्हान उभे आहे. केवळ आत्मशक्ती आणि आत्मविश्वासाने आपण एकत्रितपणे देशाच्या विकासास हातभार लावू या, आणि जागतिक पातळीवर आपली भूमिका निभावू या. सहकार्य आणि शांती आणि संयमाने संपूर्ण शक्तीने या साथीचा सामना करू आणि भारत देशाला विकासाकडे वाटचाल करण्यासाठी योगदान देऊ.

अशा प्रकारे वेगवेगळ्या योजनासाठी केंद्र सरकारने भरघोस तरतुदीची घोषणा केली असून या तरतुदीच्या माध्यमातून भविष्यकालीन भारतीय समाज संकटमुक्त करून कोरोना रोगाशी संघर्ष करून यशस्वीपणे तोंड देण्यासाठी भारतीय नागरिकांना सक्षमपणे उभे करणे हा माननीय मोदी सरकारचा मानस असल्याचे दिसून येते.

संदर्भ यादी:-

1. <https://www.gangagyan.in/atmanirbhar-bharat/>
2. <https://www.mehtvta.com/simple-and-short-speech-atmanirbhar-bharat/>
3. <https://pmmodiyojana.in/aatm-nirbhar-bharat-abhiyan/>
4. <https://hindijaankaari.in/aatm-nirbhar-bharat-essay-in-hindi/>
5. <https://thesimplehelp.com/aatm-nirbhar-bharat-essay-in-hindi/>
6. <https://brainlv.in/question/21055120>

